

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

GRUP HERMES

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell Editorial: Xavier Albertí (president), Joan Villarroya (vicepresident), Joan Ballester, Maria Favà, Lluís Foix, Rosa Font, Jordi Maluquer, Jaume Oliveras, Vicent Sanchis, Lorenc Soldevila, Antoni Vila Casas i Pep Colledelmont (defensor del lector).

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Anna Maria Ribas (Gerència Comercial), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

Keep calm

Jofre Llombart

Ribot previ

Vostè què prefereix, que primer li treguin un queixal i després li posin anestèsia, o que primer li posin anestèsia i després li treguin un queixal? Això és el que ha passat aquesta setmana al Congrés dels Diputats. El PP, el PSOE (PSC inclòs) i UPyD han aprovat que el Tribunal Constitucional retalli l'Estatut abans que sigui votat pel poble. Tota una gentilesa tenint en compte que, com és sabut, el Tribunal Constitucional fins ara actuava amb la *finezza* inversa. Amb aquest recurs previ d'inconstitucionalitat sembla com si el PP i el PSOE es vulguin fer curar els mals de consciència pel seu paper en aquell procés. El PP admet que la imatge de Rajoy recollint signatures contra un Estatut votat pel poble de Catalunya ha estat un accelerador del sobiranisme. Solució: que es retalli abans i que es voti el que en quedi: com que ja haurà

Una immensa majoria dels catalans no volen que li retallin ni abans ni després

passat pel sedàs del Tribunal Constitucional serà digerible per l'Espanya profunda i ja no caldrà demanar signatures. Pel que fa al PSOE, amb aquest recurs previ s'estalvien un nou "apoyaré". Ja no caldrà mentir al poble de Catalunya perquè el Constitucional retallará, el Parlament votarà el residu i es podrà venir amb tota la immunitat del món a fer discursos al Palau Sant Jordi: "Apoyaré lo que quede del Estatut!" (Aplaudiments. Sona música, entra Pere Navarro agafat de la mà amb Alfredo Pérez Rubalcaba, aixequen les mans, saluden i reparteixen roses. Fosa a negre). Aquesta mesura, però, té dos inconvenients: 1) És escàs: PP i PSOE es deuen pensar que amb aquest gest han resolt els errors del passat i ja poden tenir tranquil·litat d'esperit. Sap greu caure en els tòpics, però, comptat i debatut, s'arriba a aquella conclusió tan usada: no han entès res. Una immensa majoria del poble de Catalunya no vol que li retallin ni abans ni després, simplement vol que prevalgui allò decidit aquí. 2) Arriba tard: ja no hi haurà cap nou Estatut a retallar. De tant arrencar-los, se'n han esgotat els queixals.

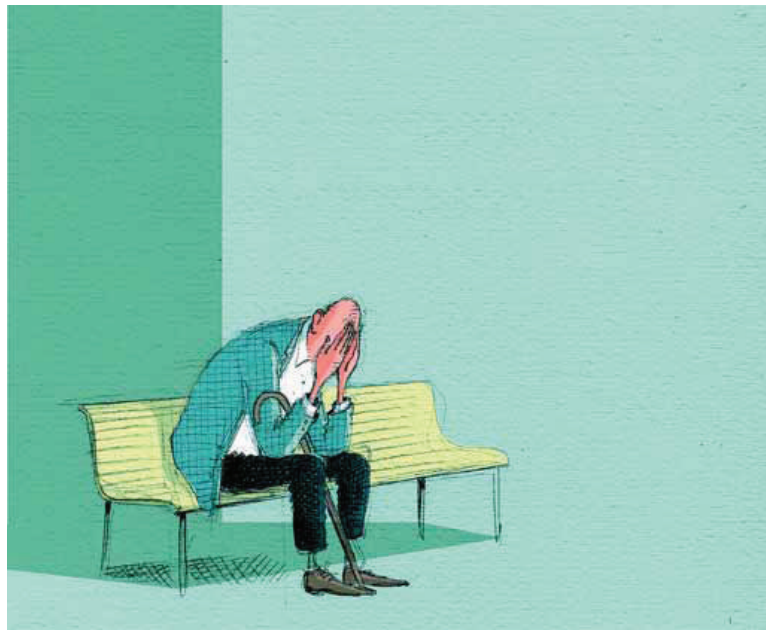
LA CRISI INSTITUCIONAL DEL 1917 I LES SIMILITUDS AMB L'ACTUALITAT

Agustí Colomines

Professor d'història contemporània a la UB

'Déjà vu'

CRISTINA LOSANTOS

Josep Pla va escriure que Catalunya vivia en una perpètua "crisi d'autoritat". Parlava, sobretot, de l'arrelament de l'individualisme i del mal govern que empenya el poble cap a l'anarquia: "El poble català, que, de l'autoritat, només n'ha conegut un burocratisme sovint dissolvent, generalment ignorant, sempre foraster, viu enmig d'una angüosa incomoditat, sense confort polític." La crisi institucional que es va viure a Catalunya arran de la mort d'Enric Prat de la Riba, l'1 d'agost de 1917, també va comportar un estat d'esperit com el que va descriure Pla. Certament, la mort del "Gran Català", com l'anomenaven els seus seguidors, va obrir una lluita soterrada en el si del catalanisme –i en els sectors intel·lectuals que l'acompanyaven– que va acabar, com tothom sap, per una banda, amb la defenestració d'Eugeni d'Ors i, en un sentit més general, amb la progressiva davallada de la Lliga després del fracàs de l'Assemblea de Parlamentaris i l'augment de l'agitació social, amb la convocatòria d'una vaga general el mes d'agost, i la incorporació, el 1918, de Francesc Cambó al govern espanyol.

LA CRISI DEL 1917 NO ERA, DONCS, tan sols política ni tampoc afectava exclusivament Catalunya. La crisi era general: a Europa, per raons òbvies, perquè conti-

La crisi de 1917 i els anys posteriors es defineixen per ser uns "anys de ferro" duríssims

nuava en guerra i els bolxevics van destruir el tsar per implantar-hi els soviets; a Espanya perquè la crisi parlamentària, militar i social va portar al caire de l'abisme el règim de la Restauració que havia construït Antonio Cánovas del Castillo, copiant el bipartidisme britànic, però sense aplicar-hi les formes democràtiques anglosaxones. La crisi de 1917 va portar a la dictadura de Primo de Rivera de 1923. Si no fos perquè la guerra civil del 1936 ho condiciona tot, hauríem d'admetre que aquells van ser uns "anys de ferro" duríssims, el precedent de la gran topada posterior. Les crisis són com la Guàrdia Civil, com es deia abans, perquè no van mai soles. Explica Cambó que el rei Alfons XIII va dir-li, en veure Espanya sumida en aquella explosió: "No veo otra manera de

salvar una situació tan difícil que satisfacer de una vez las aspiraciones de Cataluña." Veritat o no, perquè amb els polítics ja se sap, aquella predisposició reial va fer que Cambó exclamés que havia arribat l'hora de Catalunya. Però no va ser veritat. Va ser un moviment tàctic que el catalanisme conservador va pagar molt car.

TANMATEIX, L'ELABORACIÓ

D'UN projecte d'Estatut d'Autonomia per a Catalunya amb criteris polítics i no pas administratius, que és el que, de fet, era la Mancomunitat, arrenca d'aquí. La campanya per l'Estatut no va ser gens fàcil. Va durar mesos, entre el 1918 i el 1919, i va haver de superar l'oposició acèrrima d'una bona part de la política i de l'opinió publicada de Madrid, però també quedà afectada per l'esclat social. La construcció d'un nou Estat, perquè en definitiva era això el que es volia fer atès que l'Espanya borbònica no havia tingut mai una orientació federal o simplement autonomista, era una empresa titànica que va resultar impossible. Cap dels projectes de descentralització administrativa anteriors no modificaven l'essència de l'Estat, unitari i centralitzat, que havia implantat la Nova Planta i que

les Corts de Cadis van ratificar. Fins i tot, en aquest cas, es pot dir que l'Estat es reservava la preeminència quan preveia l'existència d'un governador general que actués d'enllaç entre la regió (perquè era impensable cap altra mena de consideració) i l'Estat.

PER QUÈ VA FRACASSAR AQUELL INTENT

de capgirar el curs de la història? D'entrada perquè el conflicte social a Barcelona va pujar molt de to, amb assassinats i atemptats sagnants contra obrers i patrons, fins arribar a la vaga de La Canadenca del mes de febrer de 1919 (ara s'escau l'aniversari), que va espaventar els regionalistes, cada cop més a la dreta. Però, també, perquè els regionalistes es van donar del parany que els havia parat Madrid: "Ni en la qüestió de l'idioma, ni en la de l'ensenyament, ni en la de les delegacions, s'arriba al que Catalunya desitja", es queixava el segon president de la Mancomunitat, Puig i Cadafalch. *La Vanguardia* i altres diaris de Barcelona van criticar-lo per aquelles declaracions. I aleshores va arribar l'hora dels extrems. Quan els suposats moderats es van recloure en el bucle de l'establishment anorreat els somnis del catalanisme, una nova "crisi d'autoritat" estava servida... No tenen una forta sensació de *déjà vu*? Només fa 95 anys, l'edat de molts avis catalans d'avui.